

I. JEŽÍŠOVSKÁ TRADICE

1. KAPITOLA

OD JEŽÍŠE K EVANGELIÍM

Daniel Marguerat

1. Tři výkladové modely	4
1.1. Tradiční výklad staré církve	4
1.2. Výklad o rabínském předání	5
1.3. Výklad dějin literární formy (<i>Formgeschichte</i>)	7
2. Ježíš v paměti jednotlivých společenství	9
2.1. Jedna změna za druhou	9
2.2. <i>Sitz im Leben</i> prvních křesťanských společenství	10
<i>Bohoslužba</i>	10
<i>Výuka</i>	10
<i>Proklamace</i>	11
<i>Dialog se synagogou</i>	12
2.3. Dějinný Ježíš a vyvýšený Kristus	13
<i>Christologická anamnéza (rozpomínání)</i>	13
<i>Opakovat a přizpůsobit</i>	14
3. Literární formy v evangeliích	15
3.1. Tradice Ježíšových slov	15
3.2. Narativní tradice	17
4. Od ústního podání k písemnému	19
4.1. Pravidla ústního podání	19
4.2. Volba psaného podání	19
<i>Čtyři důvody</i>	20
<i>Narativní christologie</i>	21
5. Bibliografie	22

2. KAPITOLA

SYNOPTICKÝ PROBLÉM

Daniel Marguerat

1. Synoptická otázka	25
1.1. Četné narativní prolínání	26

1.2. Podobnosti a rozdíly	27
2. Odvození ze společné předlohy	29
2.1. Hypotéza prvotního evangelia	29
2.2. Hypotéza fragmentů	30
2.3. Hypotéza ústní tradice	31
<i>Závěr</i>	32
3. Genealogie tří synoptických evangelií	32
3.1. Teorie použití	32
3.2. Teorie dvou pramenů	33
a) <i>Trojí tradice se vysvětluje prioritou Marka</i>	34
b) <i>Dvojí tradice má původ ve druhém prameni, prameni Ježíšových slov zvaném „Q“, který Mt a L využívali nezávisle</i>	35
<i>Pramen Q: rekonstrukce</i>	36
<i>Rekonstrukce pramene výroků (Q)</i>	38
c) <i>Mt a L disponovali každý vlastními zdroji</i>	40
<i>Závěr</i>	41
4. Evangelium jako literární žánr	43
<i>Od teologického konceptu ke knize</i>	43
<i>Ideální biografie?</i>	44
<i>Aretalogie</i>	45
<i>Výběr vyprávění</i>	45
<i>Podkategorie biografie</i>	46
<i>Nesrovnatelný program</i>	47
5. Nové perspektivy	47
6. Bibliografie	48

II. SYNOPTICKÁ EVANGELIA A SKUTKY APOŠTOLŮ

3. KAPITOLA

EVANGELIUM PODLE MARKA

Corina Combet-Galland

1. Představení knihy	53
1.1. Literární žánr	53
1.2. Struktura	55
<i>Rozvržení evangelia podle Marka</i>	57
1.3. Poznámky k obsahu	59
1.4. Problém závěru	63
2. Historické prostředí a okolnosti vzniku.	64

2.1. Autor	64
2.2. Místo	66
2.3. Datum	66
2.4. Adresáti	67
3. Literární a teologická skladba	68
3.1. Literární žánry	68
3.2. Prameny	69
3.3. Literární a teologická práce	70
4. Teologický záměr	74
4.1. Boží Syn	74
<i>Trhlina a synovství</i>	74
<i>Kritika Božích obrazů</i>	76
4.2. Lidští synové	76
<i>Tělo a emoce</i>	77
<i>Pohled</i>	77
<i>Nahota</i>	77
5. Nové perspektivy	79
6. Bibliografie	79

4. KAPITOLA

EVANGELIUM PODLE MATOUŠE

Élian Cuvillier

1. Představení knihy	83
1.1. Struktura	83
<i>Rozvržení Matoušova evangelia</i>	84
1.2. Obsah	86
2. Historické prostředí vzniku	88
2.1. Autor	88
2.2. Matouš a židovská tradice	89
<i>Datum redakce evangelia a adresáti</i>	90
3. Literární skladba	91
3.1. Prameny	91
3.2. Na křižovatce tradic	92
<i>Matouš a jeho prameny: příklad kapitol 8 – 9</i>	93
3.3. Inspirovaný zákoník	94
4. Teologický záměr	95
4.1. Partikularismus a universalismus	95
4.2. Christologie	96

4.3. Ekleziologie	97
4.4. Matouš a Zákon	98
4.5. Soud	100
5. Nové perspektivy	101
6. Bibliografie	102

5. KAPITOLA

EVANGELIUM PODLE LUKÁŠE

Daniel Marguerat

1. Lukáš-Skutky: jedno dílo ve dvou svazcích	105
<i>Církevní rozhodnutí pro rozdělení díla</i>	106
<i>Diptych</i>	106
2. Představení knihy	107
<i>Literární žánr</i>	107
<i>Obsah</i>	108
3. Literární kompozice	111
3.1. Opakování Marka	111
3.2. Čerpání z pramene Ježíšových slov (Q)	113
3.3. Lukášova vlastní tradice	113
3.4. Stavba lukášovského vyprávění	114
<i>Programová role</i>	115
<i>Symetrie</i>	115
<i>Rámec</i>	115
<i>Tematický sled vyprávění</i>	116
<i>Lukášův úvod (L 1,1-4)</i>	116
4. Otázka autora a historické prostředí tvorby	118
<i>Lukáš: Žid nebo Řek?</i>	118
<i>Tradiční pojetí</i>	119
<i>Místo a čtenáři</i>	120
<i>Datování</i>	120
5. Teologický záměr	121
<i>Lukáš historik</i>	121
<i>Kalendář dějin spásy</i>	122
<i>Christologie</i>	123
<i>Ekleziologie</i>	124
<i>Etika</i>	124
6. Nové perspektivy	125
7. Bibliografie	126

1. Pokračování Lukášova evangelia	129
<i>Vyprávění o počátku</i>	130
2. Představení knihy	132
<i>Struktura</i>	132
<i>Osnova Skutků apoštolských</i>	133
<i>IV. Pavel misionářem (15,36-21,14)</i>	134
<i>V. Pavlovo utrpení. Z Jeruzaléma do Říma (21,15-28,31)</i>	134
3. Historické pozadí vzniku díla	136
<i>Křesťan třetí generace</i>	136
<i>Autor a jeho čtenáři</i>	137
4. Literární kompozice	138
4.1. Otázka textu Skutků	138
4.2. Prameny knihy Skutků	140
<i>Písemné prameny?</i>	140
<i>Dřívější tradice</i>	141
4.3. Způsoby vyprávění	144
<i>Sekvence</i>	144
<i>Starost o kontinuitu</i>	144
5. Teologický záměr	145
5.1. Lukáš jako historik	145
<i>Podezření z idealizace</i>	146
<i>Snaha o přesnost</i>	147
5.2. Dějiny spásy	147
5.3. Pavlův obraz	147
<i>Pavel - symbolická postava</i>	148
<i>Teologické rozdíly</i>	149
5.4. Otázka identity	149
<i>Rozchod s Izraelem</i>	150
<i>Mezi Jeruzalémem a Římem</i>	150
5.5. Providenční teologie	151
6. Nové perspektivy	151
7. Bibliografie	153

III. PAVLOVSKÁ LITERATURA

7. KAPITOLA

PAVLOVSKÁ CHRONOLOGIE

François Vouga

1. Pavlovská chronologie podle pavlovských dopisů 159
  - 1.1. Od Pavlova povolání ke druhé cestě do Jeruzaléma 160
  - 1.2. Pavel v Asii, v Makedonii a v Řecku 160
  - 1.3. Od posledního pobytu v Korintu k záměrům ve Španělsku 161
2. Pavlovská chronologie podle skutků apoštolských 161
3. Rekonstrukce 162
  - 3.1. Relativní chronologie: Pavel a Skutky 162
  - 3.2. Gallionův nápis a pokusy o absolutní chronologii 164
  - 3.3. Pavlova smrt 165
4. Bibliografie 167

8. KAPITOLA

PAVLOVSKÝ SOUBOR

François Vouga

1. Pavlovské dopisy a nejnovější bádání 169
  - 1.1. Dopisy a sbírka dopisů 170
  - 1.2. Problém pseudoepigrafie: dopisy „autentické“ nebo „protopavlovské“, dopisy „deuteropavlovské“ a „tritopavlovské“ 171
  - 1.3. Pavlovská svoboda a její úhlavní nepřátelé: problém „protivníků“ v Pavlových dopisech 173
  - 1.4. Pavel a interpretace pavlovské teologie 174
  - 1.5. Pavlovská teologie a judaismus 175
2. Pavlovský soubor jako sbírka dopisů 177
  - 2.1. Literární sloh sbírky 177
  - 2.2. Pavlovský soubor jako sbírka 178
    - Princip řazení dopisů a jeho výjimky* 178
    - Římanům, Židům, 1. Korintským, Efezským jako dopisy „obecné“* 179
    - První sbírky pavlovských dopisů* 179
3. Pavlovské dopisy jako apoštolské epištoly 180
  - 3.1. Literární sloh antických dopisů 180
    - Náležitosti antických dopisů* 181
  - 3.2. Sloh pavlovských apoštolských dopisů 182

	<i>Tesalonickým a dopis helénské synagogy</i>	182
	<i>Pavlovské apoštolské dopisy</i>	183
4.	Bibliografie	184

III.1. PAVLOVY EPIŠTOLY

9. KAPITOLA

EPIŠTOLA ŘÍMANŮM

François Vouga

1.	Představení knihy	191
	<i>Skladba a obsah</i>	192
	<i>Osnova epištoly Římanům</i>	194
2.	Literární skladba	195
	2.1. Literární jednota a celistvost epištoly	195
	<i>Problém 16. kapitoly</i>	196
	2.2. Předpavlovské tradice	197
3.	Prostředí a dějinné okolnosti spisu	199
	3.1. Důvod k napsání dopisu	199
	<i>Epištola Římanům, Řím a Hispánie</i>	200
	<i>Je epištola Římanům Pavlovou závětí?</i>	201
	3.2. Příjemci	201
	<i>Dějiny sboru v Římě</i>	201
	<i>Římský sbor pohledem apoštola</i>	202
	3.3. Místo a datum sepsání	203
4.	Teologický záměr	203
	4.1. Zjevení a přirozené poznání Boha	203
	4.2. Zjevení Boží spravedlnosti	205
	<i>Problém zákona v epištole Římanům</i>	208
5.	Nové perspektivy	209
6.	Bibliografie	210

10. KAPITOLA

PRVNÍ EPIŠTOLA KORINTSKÝM

François Vouga

1.	Představení knihy	213
	1.1. Struktura dopisu	213

1.2.	Obsah	214
	<i>Osnova první epištoly Korintským</i>	216
2.	Literární skladba	217
2.1.	Jednota a celistvost epištoly	217
	<i>Epištola jako sbírka: hypotézy</i>	218
	<i>Epištola jako jeden celek</i>	220
	<i>1K 14,33b-36</i>	221
2.2.	Předpavlovské tradice	221
	<i>1K 11,23-26</i>	221
	<i>1K 15,3-5(-7?)</i>	222
	<i>1K 10,16</i>	222
3.	Prostředí a dějinné okolnosti spisu	222
3.1.	Podněty k napsání dopisu	222
	<i>Dopis z Korintu</i>	223
	<i>Informace o napětí a stranách ve společenství sboru</i>	223
	<i>Problém zmrtvýchvstání</i>	224
3.2.	Příjemci	225
	<i>Korint</i>	225
	<i>Křesťanský sbor v Korintu: dějiny, náboženské a sociální složení</i>	225
3.3.	Účastníci dialogu (problém „protivníků“)	226
	<i>Předpokládá 1K přítomnost Pavlových odpůrců v Korintu?</i>	226
	<i>Přišli protivníci odjinud nebo jsou členy církve v Korintu?</i>	227
3.4.	Místo a datum sepsání	227
4.	Teologický záměr	228
4.1.	Teologie kříže	228
4.2.	Křesťanská svoboda podle Pavla	229
4.3.	Vzkříšení, dokončení stvoření	230
5.	Nové perspektivy	231
6.	Bibliografie	232

11. KAPITOLA

DRUHÁ EPIŠTOLA KORINTSKÝM

François Vouga

1.	Představení knihy	235
1.1.	Struktura dopisu	236
	<i>Osnova druhého listu Korintským</i>	237
1.2.	Obsah	238
2.	Literární skladba: jednota a celistvost epištoly	238

2.1.	Epištola jako sbírka dopisů	239
2.2.	Epištola pojatá jako literární celek	240
2.3.	2K 6,14–7,1	241
3.	Prostředí a dějinné okolnosti spisu	242
3.1.	Důvod k napsání dopisu	242
	<i>Sbírka</i>	242
	<i>Zklamání Korintských</i>	242
	<i>Zpochybňování apoštolovy autority</i>	243
3.2.	Partneři v rozhovoru (problém „protivníků“)	243
	<i>Apoštolští konkurenti</i>	243
	<i>Rozdělení sboru a kritický pohled na apoštola</i>	244
3.3.	Místo a datum sepsání	245
4.	Teologický záměr	245
4.1.	Pavlovské pojetí apoštolátu	245
4.2.	Pavlovská eklesiologie a sbírka	246
5.	Nové perspektivy	247
6.	Bibliografie	248

12. KAPITOLA

EPIŠTOLA GALATSKÝM

François Vouga

1.	Představení knihy	252
	<i>Skladba a obsah</i>	252
	<i>Osnova epištoly Galatským</i>	254
2.	Literární skladba	255
2.1.	Literární jednota a celistvost epištoly	255
2.2.	Předpavlovské tradice	255
	<i>Ga 1,4-5</i>	255
	<i>Ga 3,28</i>	256
3.	Prostředí a dějinné okolnosti spisu	256
3.1.	Podněty k napsání dopisu	256
3.2.	Příjemci	257
	<i>Galacie a Galatští</i>	257
	<i>Dějiny vzniku „jihogalatské“ hypotézy</i>	257
3.3.	Partneři v rozhovoru (problém „protivníků“)	258
	<i>Židokřesťanští vyslanci v Galacii</i>	258
	<i>Hypotéza dvojí fronty</i>	259
	<i>Gnostičtí protivníci</i>	259
	<i>Zákonicí smlouvy a evangelium zákona</i>	259

3.4. Místo a datum sepsání	260
<i>Tradiční hypotéza</i>	261
<i>Klasická hypotéza</i>	261
4. Teologický záměr	261
4.1. Apoštolovo povolání a pravda evangelia	261
4.2. Zákon v epištole Galatským	262
4.3. Určení lidské existence podle těla a podle Ducha	263
5. Nové perspektivy	264
6. Bibliografie	265

13. KAPITOLA

EPIŠTOLA FILIPSKÝM

François Vouga

1. Představení knihy	268
1.1. Skladba	268
1.2. Obsah	268
<i>Osnova epištoly Filipským</i>	269
2. Literární skladba	270
2.1. Jednota a celistvost epištoly	270
<i>Fp jako seskupení dvou dopisů</i>	270
<i>Fp jako sbírka tří dopisů</i>	271
<i>Fp jako literární celek</i>	271
2.2. Předpavlovské tradice	272
<i>Fp 3,20-21, pokračování nebo repríza hymnu?</i>	273
3. Prostředí a dějinné okolnosti spisu	274
3.1. Podněty k napsání dopisu	274
<i>Apoštolovo poděkování, osobní zprávy a doporučení</i>	274
<i>Budování sborového společenství</i>	274
3.2. Příjemci	274
<i>Dějiny sboru a jeho složení</i>	275
3.3. Partneri v rozhovoru (problém „protivníků“)	275
<i>Protivníci a bezprostřední ohrožení církve</i>	276
3.4. Místo a datum sepsání	277
<i>Tradiční hypotéza: Fp jako dopis z vězení</i>	277
<i>Klasická hypotéza: Fp jako spis z efezského období</i>	278
4. Teologický záměr	278
4.1. Apoštol a jeho sbor	278
4.2. Život v Kristu a paradox radosti	279
4.3. Současný boj apoštola a jeho minulost farizea	280

5. Nové perspektivy	280
6. Bibliografie	281

14. KAPITOLA

PRVNÍ EPIŠTOLA TESALONICKÝM

François Vouga

1. Představení knihy	283
<i>Osnova první epištoly Tesalonickým</i>	285
2. Literární skladba	286
2.1. Jednota a celistvost epištoly	286
a) <i>1Te 2,14-16: jde o vsuvku?</i>	286
b) <i>1Te jako sbírka dopisů?</i>	287
c) <i>1Te jako literární celek</i>	287
2.2. Předpavlovské tradice	288
<i>1Te 1,9b-10</i>	288
<i>1Te 4,16-17</i>	288
3. Prostředí a dějinné okolnosti spisu	289
3.1. Podněty k napsání dopisu	289
3.2. Příjemci	290
<i>Tesalonika</i>	290
<i>Dějiny a složení sboru</i>	290
3.3. Místo a datum sepsání	290
4. Teologický záměr	291
4.1. Obrácení k živému Bohu	291
4.2. Křesťanská existence: vyvolení a posvěcení	292
4.3. Pareneze pro křesťanské společenství	292
5. Nové perspektivy	293
6. Bibliografie	293

15. KAPITOLA

EPIŠTOLA FILEMONOVI

François Vouga

1. Představení knihy	297
<i>Skladba a obsah</i>	298
2. Prostředí a dějinné okolnosti spisu	299
2.1. Podnět k napsání dopisu	299

	<i>Postavy na scéně</i>	299
	<i>Scénář</i>	299
2.2.	Příjemci	300
2.3.	Místo a datum sepsání	301
3.	Teologický záměr	301
3.1.	Křesťanský dům a otroctví	301
3.2.	Společenství křesťanů jako místo pro rozhovory o etice	302
4.	Nové perspektivy	303
5.	Bibliografie	303

III.2. DEUTEROPAVLOVSKÉ EPIŠTOLY

16. KAPITOLA

EPIŠTOLA KOLOSKÝM

Andreas Dettwiler

1.	Představení knihy	309
	<i>Plán epištolý Koloským</i>	311
2.	Historické prostředí vzniku	312
2.1.	Autor	312
	<i>Literární argumenty</i>	312
	<i>Teologické argumenty</i>	312
2.2.	Okolnosti a cíl spisu	315
2.3.	Adresáti	316
2.4.	Datum a místo redakce	317
3.	Hlavní prameny tradice	317
3.1.	Textové vazby mezi Ko a protopavlovskými epištolami	317
3.2.	Hymnus o Kristu	318
3.3.	Pravidla sociální vstřícnosti („domácí řády“)	318
4.	Teologický záměr	318
4.1.	Christologie – hymnus o Kristu (Ko 1,15-20)	318
4.2.	Církev	319
4.3.	Křest a eschatologie	319
4.4.	Etika	320
5.	Nové perspektivy	320
6.	Bibliografie	321

17. KAPITOLA

EPIŠTOLA EFEZSKÝM

Andreas Dettwiller

1. Představení knihy	323
<i>Obsah epištoly Efezským</i>	325
2. Historické prostředí vzniku	326
2.1. Otázka autorství	326
<i>Argumenty literární</i>	326
<i>Teologické argumenty</i>	327
2.2. Otázka literárního žánru; adresáti	328
2.3. Okolnosti a záměr spisu	329
2.4. Datum a místo vzniku	330
3. Hlavní prameny a tradice	330
4. Náboženské pozadí	331
5. Teologický záměr	333
5.1. Kosmická christologie	333
5.2. Církev	333
5.3. Eschatologie	334
5.4. Etika	334
6. Nové perspektivy	335
7. Bibliografie	336

18. KAPITOLA

DRUHÁ EPIŠTOLA TESALONICKÝM

Andreas Dettwiller

1. Představení knihy	339
1.1. Obsah a literární žánr	339
1.2. Struktura	340
<i>Plán druhé epištoly Tesalonickým</i>	341
2. Historické prostředí vzniku	341
2.1. Otázka autorství	341
<i>a) Literární vztah mezi 2Te a 1Te</i>	342
<i>b) Teologické rozdíly</i>	344
<i>c) Rozdíly slovníku a stylu</i>	344
<i>d) Závěr</i>	344

2.2. Okolnosti a záměr spisu	345
2.3. Autor a adresáti	346
2.4. Místo a datum vzniku	346
3. Prameny	346
4. Teologický záměr	347
5. Nové perspektivy	348
6. Bibliografie	349

III.3. PASTORÁLNÍ EPIŠTOLY

19. KAPITOLA

PASTORÁLNÍ EPIŠTOLY (1. A 2. TIMOTEOVI; TITOVÍ)

Yann Redalié

1. Tři dopisy – jeden celek	353
1.1. Nepřímá řeč	353
1.2. První Timoteovi	354
<i>Plán první epistolý Timoteovi</i>	354
1.3 Druhá Timoteovi	355
<i>Plán druhé epistolý Timoteovi</i>	355
1.4. Titovi	356
<i>Plán epistolý Titovi</i>	356
1.5. Tradice rukopisů a pořadí dopisů	357
1.6. Literární žánry	357
<i>1Tm a Tt</i>	357
<i>2Tm</i>	358
2. Historické prostředí vzniku	358
2.1. Otázka autorství	358
2.2. Adresáti: Timoteus a Titus	360
2.3. Křesťané třetí generace?	360
<i>Falešní učitelé</i>	362
3. Prameny a tradice	364
3.1. Pavlovská tradice	364
3.2. Parenetické tradice	364
3.3. Soteriologické tradice	365
4. Teologický záměr	365
4.1. Zjevení spásy	366
4.2. Pavel: herold, apoštol a učitel	367
4.3. Pavel, první spasený	367

4.4. Jak žít v Božím domě	368
<i>Služebníci a služby</i>	368
5. Nové perspektivy	370
6. Bibliografie	372

III.4. ŽIDŮM

20. KAPITOLA

EPIŠTOLA ŽIDŮM

Francois Vouga

1. Představení knihy	377
<i>Plán epištoly Židům</i>	378
2. Historické prostředí vzniku	380
2.1. Místo vzniku	380
2.2. Datum vzniku	381
2.3. Autor	381
<i>Pavel</i>	381
<i>Barnabáš a Apollo</i>	382
<i>Anonymní autor</i>	382
2.4. Adresáti	383
3. Literární kompozice	383
3.1. Staré a nové: alegorická exegeze	384
3.2. Melchisedech	384
3.3. Božský a eschatologický velekněz	385
3.4. Dvojí metafora chrámu	386
<i>Chrám pozemský jako obraz chrámu nebeského (Žd 8,1-5;</i> <i>9,11-12; 9,23)</i>	386
<i>Chrám jako metafora kosmu (Žd 6,19-20; 9,24; 10,19-20)</i> ..	386
4. Teologický záměr	387
4.1. Kázání, slovo povzbuzení	387
4.2. Nová a první smlouva	387
4.3. Zaslíbení a naplnění: víra a naděje	388
5. Nové perspektivy	388
6. Bibliografie	389

IV. JANOVSKÁ TRADICE

21. KAPITOLA

EVANGELIUM PODLE JANA

Jean Zumstein

1. Představení knihy	393
1.1. Jan a synoptici	393
1.2. Struktura čtvrtého evangelia	395
<i>Obsah Janova evangelia</i>	396
1.3. Přijetí čtvrtého evangelia starou církví	397
2. Literární a teologická kompozice	398
2.1. Otázka literární celistvosti	398
2.2. Trojí model literární kompozice	399
2.3. Jan a synoptici	401
2.4. Zvláštnosti a původ janovského jazyka	403
<i>Janovský jazyk</i>	403
<i>Náboženské pozadí Janova evangelia</i>	405
<i>„Židé“ v Janově evangeliu</i>	406
3. Prostředí vzniku	410
3.1. Janovská škola	410
3.2. Doba vzniku	411
3.3. Místo vzniku	411
3.4. Autor	412
<i>Připsání čtvrtého evangelia Janu Zebedeovi</i>	412
3.5. Pragmatická funkce evangelia	414
4. Teologický záměr	414
4.1. Christologie vtělení	414
4.2. Christologie vyslance	415
5. Nové perspektivy	416
6. Bibliografie	419

22. KAPITOLA

JANOVSKÉ EPIŠTOLY

Jean Zumstein

A. První list Janův	423
1. Představení knihy	423
1.1. Rozvrh listu	423

	<i>Rozvrh Prvního listu Janova</i>	424
1.2.	Literární žánr	425
2.	Literární a teologická koncepce	426
3.	Historické prostředí vzniku	428
3.1.	Vztah 1. listu Janova ke čtvrtému evangeliu	428
3.2.	Krize janovských církví	430
	<i>Údaje z dopisu</i>	430
	<i>Pokusy o identifikaci protivníků</i>	431
3.3.	Místo a doba vzniku	432
4.	Teologický záměr	433
5.	Nové perspektivy	434
6.	Bibliografie	435
B.	Druhý a Třetí list Janův	437
1.	Představení obou listů	437
	<i>Rozvrh Druhého listu Janova</i>	437
	<i>Rozvrh Třetího listu Janova</i>	438
2.	Historické prostředí vzniku	438
3.	Literární a teologická kompozice	439
3.1.	Vztah Druhého a Třetího listu Janova k Prvnímu listu	439
3.2.	Problematika 2J	439
3.3.	Problematika 3J	439
4.	Bibliografie	440

23. KAPITOLA

ZJEVENÍ SVATÉHO JANA

Elían Cuvillier

1.	Představení knihy	441
1.1.	Literární žánr	441
1.2.	Struktura	441
	<i>Struktura Apokalypsy: příklad sedmer</i>	442
	<i>Osnova Zjevení Janova</i>	444
1.3.	Obsah	445
2.	Literární kompozice	446
2.1.	Literární celistvost	446
2.2.	Prameny	447

<i>Bohatá literatura</i>	447
2.3. Apokalyptický rámeček	448
2.4. Symbolika	448
<i>Symbolický jazyk ve Zjevení</i>	449
2.5. Snový rámeček	450
2.6. Chybějící pseudonymita	450
3. Historické prostředí vzniku	450
3.1. Autor	450
3.2. Pouto k janovskému prostředí	451
3.3. Místo vzniku	452
3.4. Doba vzniku	452
3.5. Dějinný kontext	453
4. Teologický záměr	455
4.1. Apokalyptický základ	455
4.2. Christologický základ	455
4.3. Eschatologie a soud	456
4.4. Eklesiologie	457
4.5. Kritika politiky	457
5. Nové perspektivy	458
6. Bibliografie	459

V. OBECNÉ EPIŠTOLY

24. KAPITOLA

LIST JAKUBŮV

François Vouga

1. Představení knihy	464
1.1. Literární žánr	464
1.2. Struktura	464
<i>Rozvrh listu</i>	465
2. Kompozice	466
3. Prostor a historické okolnosti vzniku	467
3.1. Autor	467
<i>Jakubův list a „Jakubové“ prvotního křesťanství</i>	467
<i>Neznámý autor Jakubova listu</i>	469
3.2. Doba vzniku	469
3.3. Místo vzniku	470
3.4. Adresáti	471

4.	Teologický záměr	472
4.1.	Víra a skutky: Jakub a Pavel	472
4.2.	Křesťanství chudých	473
5.	Nové perspektivy	474
6.	Bibliografie	474

25. KAPITOLA

PRVNÍ LIST PETRŮV

Jacques Schlosser

1.	Představení knihy	477
1.1.	Literární žánr	477
1.2.	Rozvrh	478
	<i>Rozvrh Prvního listu Petrova</i>	478
1.3.	Jednota listu	479
2.	Historické prostředí vzniku	479
2.1.	Místo	479
2.2.	Adresáti	480
2.3.	Čas vzniku	481
2.4.	Autor	482
3.	Literární kompozice	485
4.	Teologický záměr	486
5.	Nové perspektivy	487
6.	Bibliografie	488

26. KAPITOLA

DRUHÝ LIST PETRŮV

Jacques Schlosser

1.	Představení knihy	491
1.1.	Literární žánr	491
1.2.	Plán	492
	<i>Obsah druhé Petrovy epištoly</i>	492
2.	Literární kompozice	492
3.	Historické prostředí vzniku	494

3.1. Autor	494
3.2. Datum vzniku	494
3.3. Místo	495
3.4. Adresáti	496
4. Teologický záměr	496
5. Nové perspektivy	497
6. Bibliografie	498

27. KAPITOLA

LIST JUDŮV

Jacques Schlosser

1. Představení knihy	501
1.1. Literární žánr	501
1.2. Plán	502
<i>Obsah epístoly Judovy</i>	502
2. Kompozice	503
3. Historické prostředí vzniku	504
3.1. Autor	504
3.2. Datum sepsání	505
3.3. Adresáti a protivníci	505
4. Teologický záměr	506
5. Nové perspektivy	507
6. Bibliografie	507

VI. DĚJINY KÁNONU

28. KAPITOLA

DĚJINY NOVOZÁKONNÍHO KÁNONU

Jean-Daniel Kaestli

<i>Smysl slova „kánon“ aplikovaný na Bibli</i>	511
<i>Dvě pojetí dějin kánonu</i>	512
<i>Orientační dokument: Muratoriho fragment</i>	513
1. Evangelia a pavlovské dopisy: vznik dvou kanonických sbírek	515

1.1.	Evangelia: od ústní tradice ke kanonizaci čtvera evangelií	515
	<i>Přetrvávání ústní tradice vedle psaných evangelií. Papias</i>	516
	<i>Markión: když se evangelium stane knihou</i>	517
	<i>Justin: „Paměti apoštolů“. Jejich liturgické užití vedle Starého zákona</i>	518
	<i>Tatianovo Diatessarón</i>	519
	<i>Odpor k pluralitě evangelií</i>	520
1.2.	Pavlovy dopisy: od zvláštního posluchačstva k církvi všeobecné	521
	<i>Kdy a jak byly Pavlovy dopisy shromážděny?</i>	521
	<i>Markión a první edice pavlovského souboru</i>	522
2.	Zpochybňované knihy: různorodé hlasy při uzavírání kánonu	523
2.1.	Ohraničení kánonu v řecké církvi	524
	<i>Órigenés</i>	524
	<i>Eusebios z Cesareje</i>	525
	<i>Eusebios z Cesareje (Církevní dějiny III,25,1-7)</i>	526
	<i>Athanasios z Alexandrie: první kompletní seznam 27 knih</i>	527
	<i>Zpochybňování knihy Zjevení a odpor k její kanonizaci v řeckých církvích</i>	528
2.2.	Uzavření kánonu v západní (latinské) církvi	529
	<i>Epištola Židům</i>	530
	<i>Soubor obecných epištol</i>	530
	<i>Apokryfy</i>	531
2.3.	Zvláštní vývoj kánonu v syrských církvích	531
	<i>Muratoriho fragment*</i>	533
3.	Bibliografie	536

VII. TEXTOVÁ KRITIKA

29. KAPITOLA

TEXT NOVÉHO ZÁKONA A JEHO DĚJINY

Roselyne Dupont-Roc

1.	Materiální předávání textu	543
	<i>Jaké by ly podmínky pro předávání písma?</i>	543
2.	Svědkové textu nového zákona	545
	<i>Řecké rukopisy</i>	545
	<i>Překlady</i>	548
	<i>Latinští a řečtí církevní otcové</i>	549
	<i>Od přijatého textu k textu standardnímu</i>	550

3. Současné úkoly: základní podoby textu	551
<i>Dva texty Skutků apoštolských</i>	555
4. Metoda textové kritiky	557
5. Nové perspektivy textové kritiky	562
6. Bibliografie	563

SLOVNÍČEK